

مرکز تخصصی آموزش و درمان لقمان حکیم

سکته مغزی

آموزش خود مراقبتی به بیمار

- اگر بیمار احتباس ادراری دارد، م صرف مایعات زیاد توصیه می شود. سونداژ با صلاحدید پزشک انجام شود. به میزان مایعات دریافتی و دفعی روزانه بیمار توجه کنید. در صورت کم شدن ادرار و مشاهده ورم بدن مصرف مایعات را محدود کرده و به پزشک اطلاع دهید.

- اگر بیمار قدرت بلع ندارد غذاهای میکس شده نرم و روان از طریق سوند معده که توسط پزشک تعیین شده انجام شود. (نحوه تغذیه از طریق سوند معده با کمک سرنگ را از پرستاران آموزش ببینید)

- اگر بیمار مبتلا به فلج یک طرفه یا دو طرفه است هر دو ساعت یکبار بیمار را جابجا و پهلو به پهلو کنید تا گرفتار زخم بستر نشود.

- اگر بیمار به صندلی چرخ دار نیاز دارد، فرم تاشوی آن که دارای ترمز دستی است و کارایی بیشتری دارد را تهیه کنید..

- اگر بیمار مبتلا به فلج یک طرفه یا دو طرفه است هر دو ساعت یکبار بیمار را جابجا و پهلو به پهلو کنید تا گرفتار زخم بستر نشود.

- وقتی بیمار قصد جابجایی و انتقال از روی صندلی را دارد، ترمز های هر دو طرف صندلی باید کشیده شوند.

- به بیمار آموزش دهید بدون کمک یا وسایل کمکی اقدام به راه رفتن ننماید.

- اگر بیمار هوشیاری دارد به او آموزش دهید تا ورزش کند و قدرت بدنی خود را در نیمه سالم افزایش دهد
- فشار خون، قند و چربی را در حد طبیعی نگه دارید
- وزن بیمار را در حد نرمال نگه دارید
- رژیم غذایی کم نمک و کم چرب استفاده کنید.

درمان سکته مغزی

شامل داروهای حل کننده لخته

مراقبت های حمایتی (فیزیوتراپی و کاردرمانی)
پیشگیری ثانویه با داروهای ضد پلاکتی مانند آسپیرین و دی پیریدامول برای جلوگیری از لخته شدن مجدد خون در رگ های مغز است.

در هنگام مواجه شدن با فردی که علائم سکته مغزی را نشان می دهد بیمار فوراً باید به مرکز مجهز جهت تزریق دارو منتقل شود زیرا هر یک دقیقه که از سکته مغزی می گذرد، آسیب وارده عمیق تر خواهد بود. اکثر موارد موفقیت در درمان بستگی به این دارد که بیمار زود به بیمارستان رسانده شود.

در صورت مواجهه با علائم سکته مغزی سریعاً با

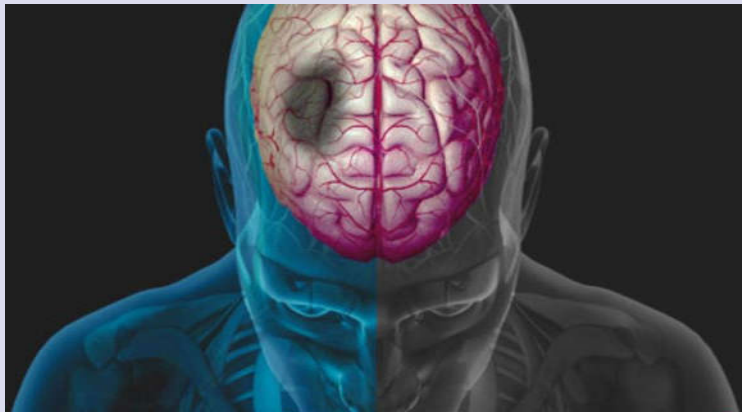
اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید. زمان طلایی نجات بیماران

سکته مغزی زیر ۴ ساعت و نیم است.

منابع: برونر و سودارت داخلی-جراحی، مغز و اعصاب ویراست ۱۴- دکتر زهرا مشتاق
راهنمای آموزش مددجو برای مراقبت از خود در منزل، ۱۳۹۰، فاطمه علایی و همکاران

واحد آموزش کارکنان مرکز آموزش درمانی لقمان حکیم

سکته مغزی

سکته مغزی زمانی رخ میدهد که یک لخته خونی باعث انسداد شریان خونسازان به مغز می شود. به بیان دیگر اگر خونسازانی به قسمتی از مغز دچار اختلال شده و متوقف گردد، این قسمت از مغز دیگر نمی تواند عملکرد طبیعی خود را داشته باشد.

سکته مغزی در انواع شکل های زیر بروز می کند:

- ◆ سکته هایی که به دلیل کاهش خونسازانی به مغز اتفاق می افتند. (در این حالت آسیب دائمی به سلولهای مغزی وارد نمی شود و علائم عصبی در کمتر از ۲۴ ساعت برطرف می شوند)
 - ◆ سکته هایی که در اثر انسداد جریان خون بوجود می آیند (آسیب دائمی)
 - ◆ سکته خونریزی دهنده:
- این نوع سکته در اثر نشت و پارگی یک سرخرگ مغزی به دنبال فشار خون بالا و یا ضعف قسمتی از جداره رگ ایجاد می شود. و موجب می شود پارگی در رگ ایجاد شده و خون وارد بافت مغزی می شود.

سکته های مغزی با چه علائمی همراهند؟

بیحسی و کرختی صورت، بازوها یا پاها به خصوص در یک طرف بدن و فلج صورت، بازو و پاها در یک طرف بدن

- ◆ عدم تعادل و لنگ زدن
- ◆ اختلال در تکلم یا در درک کلام
- ◆ اشکال در بلع غذا و آب
- ◆ کرختی و سوزش قسمتهای بدن
- ◆ اشکال در درک وضعیت و موقعیت و اختلال در قضاوت
- ◆ دو بینی، تاری دید یا از دست دادن بینایی به خصوص در یک چشم،
- ◆ سردرد شدید و ناگهانی بدون علت مشخص
- ◆ از دست دادن حافظه کوتاه مدت و طولانی مدت
- ◆ سرگیجه بدون دلیل و سقوط ناگهانی
- ◆ بی اختیاری ادرار و مدفوع
- ◆ اشکال در پیدا کردن کلمات و فهمیدن آن چیزی که دیگران می گویند
- ◆ عدم توانایی در انجام حرکات ظریف

در برخی از افراد این علائم حاصل از سکته مغزی بطور کامل بهبود پیدا میکند، اما در بیش از دوسوم بیماران مقداری از ناتوانی باقی خواهد ماند.

عوامل زمینه ساز سکته های مغزی کدامند؟

سابقه خانوادگی: کسانی که در فامیل نزدیک خود (پدر، مادر، برادر و خواهر) سابقه بروز سکته مغزی دارند خطر سکته مغزی در آنها بالاتر از افرادی است که در فامیل خود سکته مغزی نداشته اند.

سن: هر چه سن بالاتر رود، خطر سکته مغزی بیشتر است

جنس: اگر چه زن و مرد تقریباً بطور یکسان مبتلا به سکته مغزی می شوند ولی مرگ و میر زنان پس از ابتلا به سکته بالاتر است.

فشار خون بالا و کلسترول بالا
سیگار

دیابت یا بیماری قند

چاقی

بیماریهای قلبی عروقی

سابقه قبلی سکته مغزی در یک فرد

قرصهای ضد بارداری: خطر سکته مغزی در زنانی که از قرصهای ضد بارداری استفاده می کنند بیشتر است..